

Správní vyhoštění

„Zákazem“, obsaženým v dikci ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák., je jakákoliv forma zákazu, která nejen, že nemusí mít povahu trestu, ale nemusí mít ani charakter žádné jiné sankce. Povahu takového zákazu má i správní vyhoštění, kodifikované a vymezené zákonem č. [326/1999](#) Sb., které ze sankčních důvodů nedobrovolně ukončuje pobyt cizince na území České republiky

„Zákazem“, obsaženým v dikci ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák., je jakákoliv forma zákazu, která nejen, že nemusí mít povahu trestu, ale nemusí mít ani charakter žádné jiné sankce. Povahu takového zákazu má i správní vyhoštění, kodifikované a vymezené zákonem č. [326/1999](#) Sb., které ze sankčních důvodů nedobrovolně ukončuje pobyt cizince na území České republiky a stanoví i dobu, po kterou bez splnění zákonem výslovně stanovených podmínek nesmí cizinec na území České republiky vstoupit.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 21.2.2001, sp.zn. 7 Tz 11/2001)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci stížnosti pro porušení zákona, podanou ministrem spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného Š. P. P., proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 28. 6. 2000, sp. zn. 3 T 74/2000 tak, že se stížnost podle § 268 odst. 1 tr. řádu zamítá

Z odůvodnění :

Rozsudkem samosoudkyně Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 28. 6. 2000, sp. zn. 3 T 74/2000, byl obviněný uznán vinným trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák., kterého se podle zjištění nalézacího soudu dopustil tím, že dne 5. 4. 2000 v 10.30 hodin v P., U. t. 9, v provozovně H. byl kontrolován strážníky Městské policie Praha a bylo zjištěno, že zde pobývá neoprávněně, protože rozhodnutím Policie ČR, Správy hl. města Prahy - odboru Cizinecké policie v Praze 3, ul. Olšanská 2 ze dne 11. 3. 2000, č. j. PSP 243/OCP-c-2000, které nabylo právní moci dne 16. 3. 2000, mu bylo uloženo správní vyhoštění do 11. 3. 2003 s lhůtou k vycestování z území ČR do 30. 3. 2000, což neučinil, tedy mařil výkon rozhodnutí jiného státního orgánu tím, že se zdržoval na území republiky, ačkoliv mu byl pobyt na území republiky zakázán.

Za uvedený delikt byl obviněný Š. P. P. podle § 171 odst. 1 tr. zák. odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců a dvacetitří dnů, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do věznice s dozorem. Odsuzující rozsudek nabyl dne 28. 6. 2000 právní moci.

Proti shora citovanému pravomocnému rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 podal ministr spravedlnosti České republiky u Nejvyššího soudu České republiky stížnost pro porušení zákona ve

prospěch obviněného Š. P. P. V písemném odůvodnění podaného mimořádného opravného prostředku ministr spravedlnosti vyslovil názor, že napadeným rozsudkem byl v neprospěch obviněného porušen zákon v ustanovení § 3 odst. 1 tr. zák. ve vztahu k ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Podle ministra spravedlnosti sice samosoudkyně obvodního soudu provedla v hlavním líčení procesně nezávadným způsobem všechny potřebné důkazy, které byly v přípravném řízení opatřeny, tyto důkazy vyhodnotila a dospěla ke správným skutkovým zjištěním. Svoje právní závěry však samosoudkyně nalézacího soudu opřela o chybný výklad znaku trestného činu podle § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák., spočívajícího v podmínce „ačkoliv mu byl pobyt na území republiky zakázán“.

Jak plyne z popisu skutku ve výroku o vině napadeného rozsudku, nalézací soud shledal zmíněnou podmínku naplněnou rozhodnutím Policie ČR, Správy hl. města Prahy - odboru Cizinecké policie v Praze 3 ze dne 11. 3. 2000, pod č. j. PSP-243/OCP-c-2000, které nabylo právní moci dne 16. 3. 2000, a kterým bylo obviněnému Š. P. P. uloženo správní vyhoštění do 11. 3. 2003 s lhůtou k vycestování z území České republiky do 30. 3. 2000.

I když k vydání takového rozhodnutí skutečně došlo, nebylo je možno podle názoru ministra spravedlnosti považovat za správní rozhodnutí, kterým by byl cizinci pobyt na území republiky výslovně zakázán.

Správní vyhoštění je v ustanovení § 118 odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, účinného od 1. 1. 2000, definováno jako „ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby vycestování z území a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území“. Dále je stanoveno, že doba, po kterou nelze umožnit vstup na území, je stanovena dobou platnosti rozhodnutí. V odůvodněných případech lze rozhodnutím stanovit též hraniční přechod pro vycestování z území.

Oproti předchozí právní úpravě zákonem č. [123/1992](#) Sb., o pobytu cizinců na území České a Slovenské Federativní Republiky, kdy v ustanovení § 14 odst. 1 citovaného zákona byla výslovně zakotvena možnost uložení zákazu pobytu cizinci na území ČSFR nejméně na jeden rok administrativním rozhodnutím v rámci diskreční pravomoci správního orgánu, konkrétně bývalého Federálního ministerstva vnitra, slovním výkladem současného znění ustanovení § 118 odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb., v němž je definován institut správního vyhoštění, je třeba podle ministra spravedlnosti dospět k závěru, že správní vyhoštění je svým obsahem toliko správním rozhodnutím nikoliv sankční povahy, jež obsahově vyjadřuje zájem státu na tom, aby se jím dotčený cizinec na území našeho státu nezdržoval. Je jím tak tlumočen závěr, že je mu v praxi „zakázáno“ se v jistých obdobích na území České republiky zdržovat, a zároveň je cizinci sděleno, že pro toto období mu nebude umožněn příslušnými orgány vstup na území republiky, avšak tento „zákaz“ podle mínění ministra spravedlnosti stávající právní úprava neumožňuje formulovat tak, jak má na mysli ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Podpůrně ministr spravedlnosti ke shora uvedenému v písemném odůvodnění podané stížnosti pro porušení zákona zmínil podle jeho mínění analogickou problematiku, řešenou například v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 6. 8. 1996, sp. zn. 2 Tzn 138/96, týkající se otázky, zda má odnětí

řidičského oprávnění podle § 13 odst. 2 vyhlášky Ministerstva vnitra č. [87/1964](#) Sb., o řidičských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, charakter rozhodnutí o zákazu činnosti ve smyslu § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. Byl zde vysloven názor, že již ze samotné zákonné dikce formálního znaku tohoto trestného činu vyplývá, že jedním z předpokladů trestní odpovědnosti je výkon činnosti pachateli výslovně zakázané, nikoliv však činnosti mu „pouze“ nepovolené. Stejně rozhodl Nejvyšší soud ČR i v rozsudku ze dne 19. 4. 2000, sp. zn. 3 Tz 58/2000, a to ve vztahu k odnětí řidičského oprávnění podle § 14 odst. 2 citované vyhlášky, tedy pro ztrátu spolehlivosti k řízení motorových vozidel. Obdobně je totiž podle ministra spravedlnosti možno zaujmout názor, že v případě správního vyhoštění je sice pobyt cizince na území České republiky nepovolený, avšak nikoliv zakázaný.

Podle ministra spravedlnosti nebylo proto možno uzavřít, že obviněný Š. P. P. tím, že se zdržoval na území České republiky i poté, co uplynula lhůta k vycestování z území České republiky, stanovená v rozhodnutí o správním vyhoštění, mařil výkon rozhodnutí státního orgánu tím, že se zdržoval na území republiky, ačkoliv mu byl pobyt na území republiky zakázán, neboť rozhodnutí o správním vyhoštění není rozhodnutím o zákazu pobytu na území republiky ve smyslu zákonného ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák. a závěr o tom, že se obviněný dopustil trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák., nemůže obstát.

Ministr spravedlnosti ČR proto navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky z podnětu podané stížnosti podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že stížností napadeným shora citovaným pravomocným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 byl porušen zákon v neprospěch obviněného Š. P. P. v ustanovení § 3 odst. 1 tr. zák. ve vztahu k ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák., aby podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadený rozsudek zrušil a dále zrušil i všechna rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu a dále aby Nejvyšší soud postupoval podle § 271 odst. 1 tr. řádu.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal na podkladě podané stížnosti pro porušení zákona podle § 267 odst. 1 tr. řádu správnost a odůvodněnost výroku napadeného pravomocného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1, jakož i správnost postupu řízení, jež tomuto rozhodnutí předcházelo.

Shledal však, že stížnost pro porušení zákona, podaná ve prospěch obviněného Š. P. P. ministrem spravedlnosti České republiky, není důvodná, neboť k porušení zákona nedošlo ani ve směrech stěžovatelem vytýkaných, ani v ohledu jiném. Zákon přitom nebyl porušen ani v neprospěch obviněného, ale ani v jeho prospěch.

Nejvyšší soud při svých úvahách vycházel v první řadě z toho, že novelou trestního zákona z roku 1993 byla zákonná dikce skutkové podstaty trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák. rozšířena tak, aby se vztahovala i na úmyslné nerespektování rozhodnutí o zákazu pobytu na území České republiky, vydané ve správním řízení na základě ustanovení § 14 zákona č. [123/1992](#) Sb., ve znění zák. č. [190/1994](#) Sb. a zák. č. [150/1996](#) Sb.

Lze tudíž předpokládat, že pokud by zákonodárce na tento záměr rezignoval, promítly by se změny zákonné úpravy, realizované zákonem č. [326/1999](#) Sb., nepochybně kromě jiného do novelizace právě ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák. Citovaný zákon totiž pojem „zákaz pobytu“ nebo „zakázaný pobyt“ na žádném ze svých míst výslovně neobsahuje a při správnosti argumentace,

uplatněné ministrem spravedlnosti v podané stížnosti pro porušení zákona, by tudíž druhá alternativa možného naplnění této skutkové podstaty, uvedená za druhou čárkou, zcela ztratila svůj význam. Zákodárce však zmíněnou zákonnou dikci ponechal beze změny.

Podle názoru Nejvyššího soudu je navíc pojem „zákazu“, obsažený v dikci ustanovení § 171 odst. 1 písm. b) tr. zák., nutno vykládat v souladu se zjevným záměrem zákonodárce tak, že jde o jakoukoliv formu zákazu, která nejen, že nemusí mít povahu trestu, ale nemusí mít charakter ani žádné jiné sankce. Povahu takového zákazu správní vyhoštění, kodifikované a vymezené právě zákonem č. [326/1999](#) Sb., podle názoru Nejvyššího soudu zcela nepochybně má, neboť nejen nedobrovolně ukončuje pobyt cizince na území České republiky ze sankčních důvodů, ale navíc stanoví i dobu, po kterou bez splnění zákonem výslovně stanovených podmínek nesmí cizinec na území České republiky vstoupit. Z hlediska obsahu tohoto správního opatření je tedy po tuto dobu pobyt cizince na území České republiky zakázán.

Pro úplnost Nejvyšší soud připomíná, že na podobné jednání pochopitelně nedopadají správní delikty, uvedené pod ustanovením § 156 odst. 1 písm. a), písm. b) zák. č. [326/1999](#) Sb., ale ani žádná ze skutkových podstat přestupků, uvedených pod ustanovením § 157 cit. zák., včetně § 157 odst. 1 písm. e) cit. zák. V tomto případě viník úmyslně poruší povinnost stanovenou tímto zákonem, t. j. zákonem č. [326/1999](#) Sb., povinnost, o kterou se však v tomto případě jedná, je stanovená konkrétním rozhodnutím ve správním řízení. Takže by jakákoliv sankce podobného dolosního jednání vůbec nepřicházela v úvahu, což zákonodárce patrně rovněž nezamýšlel.

Případná konečně není ani argumentace ministra spravedlnosti, odvolávající se na údajně obdobnou problematiku, řešenou Nejvyšším soudem. Stěžovatel v této souvislosti zjevně přehlédl zcela zásadní rozdíl mezi oběma okruhy řešených problémů, spočívající v tom, že administrativní odejmutí řidičského průkazu kupř. pro dočasnou ztrátu způsobilosti k řízení motorových vozidel nepředstavuje ztrátu řidičského oprávnění jako takového, znamená toliko překážku v realizaci získaného oprávnění a nemá formu zákazu. Dokonce i při eventuálním administrativním zákazu řízení motorových vozidel zůstává postižený držitelem řidičského oprávnění, nesmí však toto oprávnění vykonávat.

Nejvyšší soud se tudíž se skutkovými i právními závěry nalézacího soudu ztotožnil, z důvodů shora rozvedených neshledal v přezkoumávané trestní věci jakékoliv porušení zákona a stížnost pro porušení zákona, podanou ministrem spravedlnosti ve prospěch obviněného Š. P. P., proto podle ustanovení § 268 odst. 1 tr. řádu jako nedůvodnou zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zdravotní služby \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta](#)
- [Územní plán](#)
- [Základní vzdělávání \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)